

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім.Д.ГАЛИЦЬКОГО.**

Штаб цивільного захисту.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

**для проведення занять по цивільному захисту з персоналом не задіяним
у формуваннях.**

**ТЕМА № 1. Законодавчо – нормативна база у сфері цивільного захисту.
Організаційна структура цивільного захисту університету. Права та обов'язки
персоналу університету з питань ЦЗ.**

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри МК та ВМ
Протокол № _____

від «__» _____ 2015 року

м.Львів – 2015

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри МК та ВМ

В.В Чаплик
«___»_____ 2015 року.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

для проведення занять по цивільному захисту з персоналом не задіяним у формуваннях.

**ТЕМА №1. Законодавчо – нормативна база у сфері цивільного захисту.
Організаційна структура цивільного захисту університету. Права та обов'язки персоналу університету з питань ЦЗ.**

Навчальна мета: Вивчити основні положення законодавства України у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, права та обов'язки персоналу з цивільного захисту.

Вид навчальних занять – лекція.

Тривалість – 1 (2) год.

Метод проведення занять – бесіда, розповідь, показ.

Місце проведення заняття – клас.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ.

1. Вступна частина – до 3 (5) хв.

2. Основна частина – до 40 (80) хв..

Передмова - до 2/3 хв.

1. Основні положення Кодексу цивільного захисту та Законів України у сфері цивільного захисту – до 20 (40) хв.

2. Завдання та організаційна структура ЦЗ університету – до 10 (20) хв.

3. Права та обов'язки персоналу з цивільного захисту – до 10 (25) хв.

3. Заключна частина – 2 (5) хв

Навчальна література і посібники:

1. Кодекс цивільного захисту України.

2. Постанова КМУ від 26.06.2013 року №444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».

3. Наказ МВС України від 11.09.2014 року № 934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту».

4. Наказ ДСНС від 06.06.2014 року № 310 «Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях».

Матеріальне забезпечення
(стенди або схеми в класі):

1. Законодавча база ЦЗ України.
2. Нормативна база ЦЗ України.
3. Структура ЄДС НС.
4. Структура територіальної підсистеми ЄДС НС.
5. Структура ЦЗ України.
6. Структура ЦЗ університету.

ХІД ЗАНЯТТЯ.

1. Вступна частина – 3/5 хв.:

- перевірка наявності слухачів по журналу;
- доведення теми, мети, учбових питань та порядку проведення заняття.

2. Основна частина – 40/80 хв.

ПЕРЕДМОВА

Кожен має право на захист свого життя і здоров'я від наслідків аварій, катастроф, пожеж, стихійного лиха та на вимогу гарантій забезпечення реалізації цього права від Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, керівництва підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і підпорядкування.

Держава, як гарант цього права, створює систему цивільного захисту, яка має своєю метою захист населення від небезпечних наслідків аварій і катастроф техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру.

Кожна людина у випадках аварій, катастрофі стихійного лиха повинна вміти захистити себе, свою сім'ю і надати допомогу потерпілим.

Необхідності цього вимагає саме життя, наша дійсність. Науково-технічний прогрес значно збільшив можливості виробництва, але приніс з собою техногенну та екологічну небезпеку для людини і довкілля.

Більшість регіонів держави підпадають під вплив небезпечних техногенних, природних, соціальних явищ. Ось чому кожен з нас повинен багато знати і вміти в ім'я збереження здоров'я і життя.

1. Основні положення Кодексу цивільного захисту та Законів України у сфері цивільного захисту – до 20 (40) хв.

Розглянемо Кодекс України про цивільний захист - він складається із 11 розділів, до складу яких входить 165 статей і вступає в дію з 01.07.2013 року.

В *статті 1* визначаються відносини, що регулюються Кодексом України про цивільний захист і дається його визначення.

Кодекс про цивільний захист (далі – Кодекс) регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них.

Функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, а також визначає повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування, права та

обов'язки громадян України, підприємств, установ та організацій, виробничих об'єднань (компаній, корпорацій, концернів, асоціацій, товариств тощо), незалежно від їх підпорядкованості, форм власності, діяльності та організаційно-правової форми (далі – підприємства) у цих сферах.

В *статті 2* дається визначення термінів цивільного захисту. *Стаття 3* визначає правові основи цивільного захисту.

Правовою основою цивільного захисту є Конституція України, цей Кодекс, Закони України "Про правовий режим надзвичайного стану", "Про правовий режим воєнного стану", "Про об'єкти підвищеної небезпеки", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", "Про перевезення небезпечних вантажів".

А також Закони України «Про основи національної безпеки України», «Про оборону України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності", Гірничий Закон України, міжнародні договори України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та інші акти законодавства.

Стаття 4 дає визначення цивільного захисту:

1. **Цивільний захист** – це функція держави, яка спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання і ліквідації таких ситуацій та надання допомоги постраждалим.

2. Цивільний захист здійснюється на всій території України у мирний час та в особливий період і поширюється на все її населення, а також є одним із головних пріоритетів діяльності органів державної влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та підприємств.

3. Для належного забезпечення цивільного захисту в Україні функціонує єдина державна система цивільного захисту.

Стаття 5 дає визначення надзвичайної ситуації:

Надзвичайною ситуацією є обстановка на окремій території чи об'єкті на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності людей, спричинена аварією, катастрофою, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до загрози життю і здоров'ю людей, їх загибелі, виникнення великої кількості постраждалих, заподіяння значних матеріальних втрат, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, ведення там господарської діяльності.

В Кодексі визначено (*ст.8*) **основні принципи здійснення цивільного захисту:**

- гарантування та забезпечення державою конституційного права громадян на захист їх життя, здоров'я та власності, комплексного підходу до вирішення завдань цивільного захисту;

- пріоритетності завдань, спрямованих на рятування життя та збереження здоров'я громадян, максимально можливого, економічно обґрунтованого зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій;

- безперервного (постійного) моніторингу та прогнозування надзвичайних ситуацій, централізації управління, єдиначальності, підпорядкованості, статутної дисципліни Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, аварійно-рятувальних служб (формувань), підприємств.

- добровільності при залученні громадян до здійснення заходів цивільного захисту, пов'язаних з ризиком для їх життя і здоров'я, особистої відповідальності та піклування

громадян про власну безпеку, неухильного дотримання ними правил поведінки та дій у надзвичайних ситуаціях.

ГЛАВА 2 визначає основні завдання і функції суб'єктів забезпечення цивільного захисту.

Стаття 9. Основні завдання цивільного захисту:

- захист населення і територій від надзвичайних ситуацій;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- реагування на надзвичайні ситуації та їх ліквідація.

Стаття 10. Основні функції захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій:

- оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту;
- укриття людей у захисних спорудах цивільного захисту;
- здійснення евакуаційних заходів;
- медичний захист людей та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя;
- радіаційного, хімічного та біологічного захисту населення і територій;
- навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

РОЗДІЛ 2. Єдина державна система цивільного захисту.

Глава 3. Підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

Стаття 13. Склад єдиної державної системи цивільного захисту (*показати слайд*).

п.3. Положення про єдину державну систему цивільного захисту та Типові положення про функціональну і територіальну підсистеми затверджується Кабінетом Міністрів України.

Глава 4. Функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.

Стаття 16. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.

1. Єдина державна система цивільного захисту залежно від масштабів і особливостей надзвичайної ситуації, що прогнозується або виникла, функціонує у **режимах повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного стану, особливої періоду.**

2. Положенням про єдину державну систему цивільного захисту визначаються перелік заходів, що виконуються у відповідних режимах, завдання та порядок взаємодії суб'єктів забезпечення цивільного захисту під час функціонування зазначеної системи у відповідному режимі.

3. Порядок перевірки та оцінки стану функціональних та територіальних підсистем встановлюється Міністерством надзвичайних ситуацій.

Стаття 17. Режим повсякденного функціонування.

Режим повсякденного функціонування єдиної державної системи цивільного захисту встановлюється за умов нормальної виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, сейсмічної, гідрогеологічної, гідрометеорологічної, техногенної та пожежної обстановки, за відсутності епідемій, епізоотій, епіфітотій.

Стаття 18. Режим підвищеної готовності.

У разі істотного погіршення виробничо-промислової, радіаційної, хімічної, епідемічної (епізоотичної, епіфітотичної), сейсмічної, гідрогеологічної, гідрометеорологічної, техногенної та пожежної обстановки та за наявності загрози виникнення надзвичайної ситуації за рішенням відповідно Кабінету Міністрів України, обласних, міських державних адміністрацій, для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється режим підвищеної готовності.

Стаття 19. Режим надзвичайної ситуації.

У разі виникнення надзвичайної ситуації з тяжкими наслідками, за рішенням відповідно

Кабінету Міністрів України, обласних, міських державних адміністрацій для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється режим надзвичайної ситуації.

Стаття 20. Режим надзвичайного стану.

Режим надзвичайного стану для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем тимчасово встановлюється у межах території, на якій введено правовий режим такого стану, відповідно до вимог Закону України "Про правовий режим надзвичайного стану".

Стаття 21. Режим особливого періоду *(показати слайд)*.

Режим особливого періоду для єдиної державної системи цивільного захисту у повному обсязі або частково для окремих її територіальних підсистем встановлюється відповідно до вимог Законів України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" та "Про правовий режим воєнного стану" у межах території, на якій проводиться загальна мобілізація, мобілізація певної частини сил цивільного захисту чи національної економіки або вводиться правовий режим воєнного стану.

Розділ 3. Суб'єкти забезпечення цивільного захисту.

ГЛАВА 5. Органи управління єдиної державної системи цивільного захисту.
(показати слайд)

ГЛАВА 6. Сили цивільного захисту.

Стаття 27. Основні завдання сил цивільного захисту:

- проведення робіт та заходів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям, захисту населення і територій від них, проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

- гасіння пожеж, ліквідація особливо небезпечних проявів надзвичайних ситуацій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, загрози вибухів, обвалів, зсувів, затоплень, радіаційного, хімічного та біологічного зараження, інших небезпечних проявів;

- проведення робіт щодо життєзабезпечення постраждалого населення, надання екстреної медичної допомоги постраждалим у районі надзвичайної ситуації і транспортування їх до медичних закладів;

- здійснення перевезень матеріально-технічних засобів, які призначені для ліквідації надзвичайних ситуацій, та гуманітарної допомоги для постраждалих від таких ситуацій;

Стаття 31. Спеціалізовані служби цивільного захисту.

1) об'єктові – на підприємстві (шляхом формування з працівників підприємства ланок, команд, груп, що складають відповідні спеціалізовані служби цивільного захисту) – керівником підприємства;

5. Порядок створення позаштатних формувань цивільного захисту, їх завдання та функції визначаються положенням про них, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

ГЛАВА 7. Координуючі органи з питань цивільного захисту.

Стаття 34. Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

п.1. На об'єктовому рівні – комісії з питань надзвичайних ситуацій підприємства – призначаються керівником підприємства.

Стаття 38. Громадяни України мають **право** на:

-отримання інформації про надзвичайні ситуації або небезпечні події, що виникли або можуть виникнути, та про заходи необхідної безпеки, забезпечення та використання засобів колективного і індивідуального захисту;

-звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань захисту від надзвичайних ситуацій, добровільну участь у роботах з попередженням та ліквідації надзвичайних ситуацій у складі добровільних формувань цивільного захисту;

-отримання заробітної плати за роботу з ліквідації надзвичайної ситуації у разі залучення до цих робіт на договірних засадах, соціальний захист та відшкодування, відповідно до законодавства, шкоди, заподіяної їм життю, здоров'ю та майну внаслідок надзвичайних ситуацій або проведення робіт з їх запобігання та ліквідації наслідків;

-медичну допомогу, соціально-психологічну підтримку та медико-психологічну реабілітацію у разі отримання важких фізичних і психологічних травм.

Громадяни України зобов'язані:

-дотримуватися правил поведінки, безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, дотримуватися заходів безпеки у побуті та повсякденній трудовій діяльності, не допускати порушень виробничої та технологічної дисципліни, вимог екологічної безпеки, охорони праці, що можуть призвести до надзвичайної ситуації;

-вивчати способи захисту від надзвичайних ситуацій, надання першої медичної допомоги постраждалим, правила користування засобами захисту, повідомляти службу екстреної допомоги населенню про виникнення надзвичайних ситуацій;

-у разі виникнення надзвичайної ситуації, до прибуття рятувальників чи пожежних – рятувальників, вживати заходів щодо рятування людей і майна, дотримуватися протиепідемічного, протиепізоотичного та протиепіфітотичного режимів, режимів радіаційного захисту;

-виконувати правила пожежної безпеки, забезпечувати будівлі, які їм належать на правах особистої власності, первинними засобами гасіння пожеж і протипожежним інвентарем, навчати дітей обережному поводженню з вогнем.

Розділ 4. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

ГЛАВА 9. Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту

Стаття 39. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій
(показати слайд).

Стаття 40. Інформування у сфері цивільного захисту (показати слайд).

ГЛАВА 10. Укриття людей у захисних спорудах цивільного захисту та евакуаційні заходи.

Стаття 41. Укриття людей у захисних спорудах цивільного захисту (показати слайд).

1. Захисні споруди цивільного захисту це інженерні споруди, призначені для захисту людей від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій та терористичних актів.

До захисних споруд цивільного захисту належать:

-**сховище** – споруда для захисту людей, у якій упродовж певного часу створюються умови, що виключають вплив на них небезпечних факторів, які виникають внаслідок

надзвичайної ситуації, воєнних дій та терористичних актів;

-протирадіаційне укриття – споруда для захисту людей, у якій упродовж двох діб створюються умови, що виключають вплив на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості;

-споруда подвійного призначення – наземна або підземна споруда соціально-побутового, виробничого чи господарського призначення, яка може бути використана для захисту людей від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій та терористичних актів;

-найпростіше укриття – фортифікаційна споруда (перекрита траншея, щілина) для захисту людей від повітряної ударної хвилі та світлового опромінення, що виникають внаслідок ядерного вибуху, а також для зниження впливу на них іонізуючого опромінення у разі радіоактивного забруднення місцевості;

-швидкоспоруджувана захисна споруда – споруда для захисту людей, що споруджується із спеціальних конструкцій, у якій упродовж певного часу укриваються від впливу небезпечних факторів, які виникають внаслідок воєнних дій.

Найпростіші укриття та швидкоспоруджувані захисні споруди створюються в особливий період з метою поповнення фонду захисних споруд цивільного захисту.

Стаття 42. Евакуаційні заходи *(показати слайд)*.

1. Евакуація - це організоване виведення чи вивезення із зон надзвичайної ситуації можливого ураження та районів бойових дій людей, якщо виникає загроза їх життю і здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодженню або знищенню.

ГЛАВА 11. Інженерний захист територій, радіаційний і хімічний захист.

Стаття 43. Інженерний захист територій *(показати слайд)*.

Стаття 44. Радіаційний і хімічний захист населення і територій *(показати слайд)*.

ГЛАВА 12. Медичний, біологічний та психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя.

Стаття 45. Медичний захист людей та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя *(показати слайд)*.

Глава 18. Забезпечення пожежної безпеки *(показати слайд)*.

Стаття 70. Заходи щодо забезпечення пожежної безпеки.

Пожежна безпека - це відсутність ризику виникнення та розвитку пожеж. Пожежна безпека також характеризує стан захисту населення і територій від пожеж. Забезпечення пожежної безпеки є особливою (специфічною) функцією захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, яку реалізують суб'єкти забезпечення цивільного захисту.

2.Завдання та організаційна структура цивільного захисту університету –до 15 хв.

Основними завданнями цивільного захисту університету є:

- захист персоналу та студентів і територій університету від надзвичайних ситуацій;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- реагування на надзвичайні ситуації та їх ліквідація.

Основними функціями захисту персоналу і територій університету від надзвичайних ситуацій є:

- оповіщення та інформування персоналу та студентів про виникнення надзвичайної

ситуації;

- укриття персоналу та студентів у захисних спорудах цивільного захисту;
- здійснення локальних евакуаційних заходів;
- медичний захист персоналу та студентів, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя;
- радіаційний, хімічний та біологічний захист персоналу та територій університету;
- навчання персоналу та студентів діям у надзвичайних ситуаціях.

(показати слайд)

Організаційна структура цивільного захисту університету.

(показати слайд)

Для організації і забезпечення захисту персоналу та студентів від наслідків НС техногенного та природного характеру в університеті створена наступна структура цивільного захисту:

1. Керівний склад цивільного захисту:

- начальник цивільного захисту - ректор університету;
- перший заступник начальника ЦЗ - начальник штабу ЦЗ;
- заступники начальника ЦЗ :
 - перший проректор з науково- педагогічної роботи – голова комісії з питань НС;
 - проректор з лікувально - профілактичної роботи (керівник формувань);
 - проректор з науково – педагогічної роботи (голова евакуаційної комісії);
 - завідувач адміністративно-господарчої роботою (керівник штабу з ліквідації НС);
- керівники структурних підрозділів (декани факультетів, завідувачі кафедр, навчальна частина, група з питань виховної роботи, відділ виробничої практики, бухгалтерія, група з питань кадрів та юрисдикції, група з питань цивільного захисту, бібліотека та архів, навчальні корпуси, гуртожитки та господарська група),.

2. Керівні органи цивільного захисту:

- штаб Цивільного захисту університету, факультетів;
- комісія з питань надзвичайних ситуацій;
- комісія з питань евакуації університету, факультетів;
- штаб з ліквідації надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру (при виникненні НС).

3. Формування.

Формування університету, факультетів призначені для виконання завдань цивільного захисту в режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного та воєнного стану , які об'єднують у собі групи людей (професорсько-викладацький склад, персонал та студенти) зведені в окремі підрозділи (ланки, групи) і оснащені спеціальним майном без звільнення від основної роботи.

До складу формувань входять:

- а) група радіаційного та хімічного розвідки (спостереження) в складі 3-х осіб, із завданням вести радіаційну та хімічну розвідку, здійснювати контроль за опроміненням та зараженням персоналу та студентів університету в умовах особливого періоду та при загрозі або виникненні НС, що можуть призвести до радіаційного та хімічного забруднення;*

б) група медичної допомоги в складі 5 осіб, із завданням надавати першу медичну допомогу ураженим при виникненні надзвичайних ситуації та евакуювати їх з небезпечної зони, вести санітарно-епідемічне спостереження в навчальних корпусах та гуртожитках університету;

в) група видачі засобів захисту органів дихання в складі 25 осіб, із завданням в умовах особливого періоду доставити 313 зі складів на пункт видачі, підготувати і після визначення потрібного розміру шолом-маски, видати протигази персоналу та студентам університету, проводити технічну перевірку і визначати кінцеву придатність протигазів до використання;

г) група пожежогашіння у складі 8 осіб, із завданням здійснювати постійний контроль за своєчасним виконанням заходів спрямованих на підвищення протипожежної стійкості навчальних корпусів та гуртожитків університету, забезпечити готовність засобів пожежного захисту до дій за призначенням, а при виникненні пожежі - організувати і проводити гашіння пожежі наявними засобами.

д) група охорони громадського порядку в складі 16 осіб, який виконує завдання щодо надійної охорони об'єкту університету і підтримання громадського порядку при виникненні надзвичайної ситуації і під час проведення рятувальних та інших невідкладних робіт, в тому числі і евакуаційних заходів, контролює дотримання режиму світломаскування;

е) група аварійно-відновлювальних робіт в складі в складі 5 осіб, яка виконує завдання по ліквідації аварій на території університету та проведення при необхідності евакуаційних та рятувальних робіт на місці аварії;

ж) група обслуговування напіввідвальних приміщень в складі 29 осіб, яка виконує завдання по підтриманню їх в належному стані і при необхідності розміщення в них персоналу університету при виникненні НС.

з) група транспортного забезпечення в складі 5 осіб, яка виконує завдання по вивозу майна університету та евакуації персоналу при виникненні НС;

к) група зв'язку та оповіщення в складі 3 чоловік, яка виконує завдання по оповіщенню персоналу університету в разі виникнення НС та підтримання стійкого зв'язку між підрозділами університету та взаємодіючими організаціями.

3. Основні права і обов'язки персоналу університету по ЦЗ – до 10 хв.

Виходячи із вимог нормативно-правової бази у сфері цивільного захисту України, захисту населення і територій від можливих надзвичайних ситуацій техногенного, природного, екологічного, соціально-політичного та воєнного характеру кожний громадянин України має право на захист свого здоров'я і життя.

Персонал університету має право на:

-достовірну інформацію у сфері цивільної оборони, захисту населення і територій від НС;

-оповіщення про загрозу виникнення та виникнення надзвичайних ситуацій та порядок дій за ними;

-колективні та індивідуальні засоби захисту від наслідків надзвичайних ситуацій;

- підготовку до дій в умовах надзвичайних ситуацій;
- часткову або повну компенсацію як потерпілим матеріально-технічних або інших збитків внаслідок надзвичайної ситуації;
- фінансову допомогу як потерпілим внаслідок надзвичайних ситуацій;
- відселення або евакуацію із зон надзвичайних ситуацій, небезпечних для життя і здоров'я громадян;
- приймання участі у ліквідації надзвичайних ситуацій у складі невоєнізованих формувань ЦО;
- забезпечення мінімальних умов життєзабезпечення при про-живанні у осередках ураження та зонах зараження;
- медичне та соціальне забезпечення в умовах надзвичайних ситуацій.

При участі персоналу та студентів під час проведення робіт з ліквідації надзвичайних ситуацій у складі формувань мають право на:

- вичерпну та достовірну інформацію, в тому числі про об'єкти, на яких проводяться аварійно-рятувальні роботи, необхідну для виконання ними своїх обов'язків;
- безперешкодний допуск на територію та об'єкти, що постраждали;
- екіпіровку та оснащення згідно з технологією проведення зазначених робіт;
- харчування за рахунок коштів підприємств, установ та організацій, на яких проводяться роботи, або відповідного органу місцевого самоврядування;

Персонал при виконанні обов'язків у сфері цивільного захисту, захисту населення і території від НС зобов'язаний:

- бути ініціативними, самовідданими та наполегливими під час виникнення та ліквідації наслідків НС;
- твердо знати індивідуальні і колективні засоби захисту і уміло використовувати їх в умовах надзвичайних ситуацій;
- знати сигнали цивільного захисту і уміти діяти за ними;
- знати порядок проведення відселення і евакуації, свої обов'язки і дії при проведенні евакозаходів;
- уміло проводити рятувальні і невідкладні аварійно-відновлювальні роботи в осередках ураження (зараження) і районах стихійних лих, надавати само- і взаємодопомогу при пораненнях і ураженнях, не допускати невиправданих ризиків;
- уміти виготовляти найпростіші засоби захисту органів дихання, проводити герметизацію свого житла та виконувати роботи з пристосування під укриття заглиблених і наземних споруд;
- удосконалювати свої знання і підготовку з цивільного захисту, професійні здібності, постійно підтримувати свій психологічний стан на належному рівні;
- утримувати в належному стані довірені їм засоби індивідуального та колективного захисту та засоби для ліквідації надзвичайних ситуацій;
- виконувати вимоги відповідних органів управління у сфері цивільного захисту, захисту населення і території від надзвичайних ситуацій.

Керівник заняття ставить 2-3 запитання слухачам щодо визначення повноти засвоєння викладеного матеріалу і при необхідності робить додаткові пояснення.

3.Заключна частина – до 5 хв.

-підвести підсумок заняття;

-відповісти на питання;

-дати завдання на самостійну підготовку – вивчити матеріал конспекту, вивчити обов'язки у сфері ЦЗ.

-наступне заняття _____ по темі «**Тема 2.** «Основні поняття про НС, оповіщення про НС. Дії керівного складу при попереджувальному сигналі «**УВАГА ВСІМ**» та з отриманням мовної інформації штабів ЦЗ».

Начальник штабу ЦЗ ЛНМУ

В.П.Єфімов.